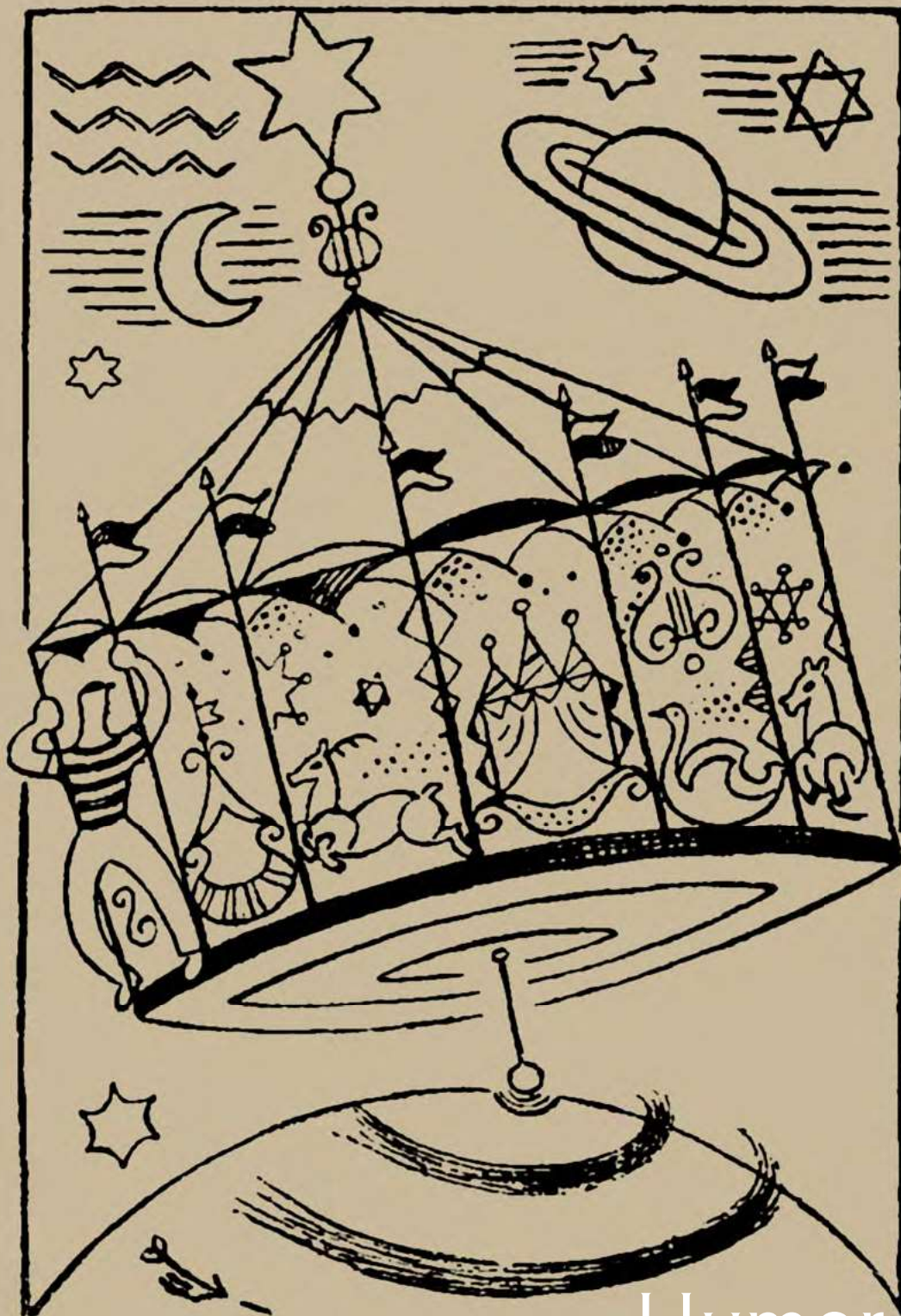

DOXA

ZPRAVODAJ
KATOLICKÉ TEOLOGICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY

2019–2020, roč. 6, č. 2, červen 2020

Městská
část
Praha

Finančně podpořeno MČ Praha 6

Humor

KOMENTÁŘ K VYOBRAZENÍ NA PŘEDNÍ STRANĚ OBÁLKY

Ilustrace Josefa Čapka (1887–1945) ke knize Karla Čapka (1890–1938) *Továrna na absolutno*. V Brně: Polygrafie, 1922 (Wikimedia Commons)

Karel Čapek předložil tento příběh: Rudolf Marek vynalezl karburátor, který spaluje hmotu tak dokonale, že se tento stroj stává takřka nevyčerpatelným zdrojem energie. Současně ovšem z hmoty uvolňuje čiré Absolutno, jež probouzí v lidech, kteří s ním přicházejí do styku, zbožnost a lásku k bližnímu. Jediné univerzální Absolutno pak v lidských představách nabývá mnoha podob a stává se zdrojem řady náboženství, respektive umocňuje ta již existující. Leč, každý věřící má za to, že právě jeho zdroj Absolutna je jediným pravým bohem a že pospolitost, jež se kolem něho utváří, je ta jediná správná. To ústí v největší válečný konflikt v historii, který končí až tehdy, když poslední přeživší dospějí k poznání: „Každej věří na svého výborného Pánaboha, ale nevěří druhému člověku, že ten taky věří něco dobrého. Lidi mají nejdřív věřit v lidi, a to ostatní se už najde. [...] Člověk si třeba může myslet, že druhá víra je špatná víra, ale nemá si myslet, že ten, kdo ji má, je špatnej a sprostej a podvedenej chlap. To je v politice a ve všom.“ Karel Čapek tak již roku 1922 ztvárnil veskrze současnou, ale velmi problematickou tezi, podle níž je pokojné soužití globalizovaného světa myslitelné pouze za předpokladu, že se lidé přimknou k pluralitně tolerantnímu polyteismu: každý nechť si věří ve svého boha. Tento postoj lze přitom klidně spojit i s tzv. inkluzivním monoteismem, tedy s tvrzením, že všechna náboženství a všechny spirituální projevy jsou konec konců jenom různými podobami toho, jak se rozličná náboženství vztahují k jediné božské Transcendence, v níž se mohou pluralisticky setkávat. Humor bratří Čapků se v knize projevil například tím, že jedním ze zdrojů Absolutna, kolem něhož vyrůstá jedna z oněch jediné pravých církví, je kolotoč a orchestrion Jana Bindera. Toho se týká ilustrace na titulní stránce našeho zpravodaje.

Vojtěch Novotný

Inkorporace teologických fakult do svazku Univerzity Karlovy dne 24. 9. 1990. Zleva: Zdeněk Kučera (HTF), Václav Wolf (KTF), Josef Smolík (ETF), Radim Palouš (UK). (foto: Jan Smit)